

ПАКТ ЗА ПОЧТЕНОСТ

КОНЦЕПТУАЛНА РАМКА

ПАКТЪТ ЗА ПОЧТЕНОСТ (INTEGRITY PACT) е инструмент за превенция на корупционни практики и непрозрачно управление на публични средства, разработен от международната антикорупционна организация Transparency International в средата на 90-те години. Той представлява договор между възложителя и участниците в процедура за възлагане на обществена поръчка, който дава възможност за независим граждански мониторинг, извършван от външен независим наблюдател.

Основната цел на неговото приложение е да бъдат подпомогнати усилията на публичните институции, бизнеса и гражданското общество в няколко насоки:

- превенция и противодействие на корупцията при осъществяването на обществени поръчки;
- по-ефективно управление на публични средства;
- подобряване на условията за достъп на бизнеса до обществени ресурси.

Пактът за почтеност регламентира правила за независимо гражданско наблюдение и конкретни ангажименти на участниците в него (публичната институция, която организира процедурата, и кандидатите за изпълнител на обществената поръчка), които включват:

- осигуряване на достъп до информация относно подготовката на документацията, провеждането на конкурсната процедура, избора на изпълнител и изпълнението на договора за обществената поръчка;
- предоставяне на възможност за пряко наблюдение на всички етапи от подготовката и изпълнението на обществената поръчка;
- гаранции за въздействие на участници (или техните служители), чието поведение е в противоречие с добрите практики, както и
- стимули за насърчаване на участниците, които изпълняват своите ангажименти за публичност, прозрачност и отчетност на целия процес.

Пактът за почтеност установява права и задължения, според които всяка от страните се ангажира да не плаща, предлага, иска или приема подкупи или да прави договорки с конкурентни фирми с цел подписване на договор за изпълнение на обществена поръчка или по време на извършването му.

Пактът за почтеност има за задача да постигне следните две основни цели:

1. да предостави възможност на управляващите да намалят високата цена на корупцията и нейния деформиращ ефект върху осъществяването на обществени поръчки, приватизация и лицензиране.
2. да предостави възможност на фирмите да се въздържат от плащането на подкупи чрез предоставянето на гаранции, че:

- техните конкуренти също ще се въздържат от корупционни практики, и
- агенциите по обществени поръчки, приватизация, защита на конкуренцията лицензиране ще се ангажират да предотвратяват корупцията, включително и изнудването от техни представители, както и следването на прозрачни процедури.

Разгледан в по-общ контекст, Пактът за почтеност е предназначен да създаде доверие в процеса на вземане на решения, да съдейства за установяването на по-благоприятни условия за инвестиции и за повишаване на обществената подкрепа към държавните обществени поръчки, приватизацията и програмите за лицензиране.

В сравнителен международен план, Пактът за почтеност се е доказал като механизъм, пригоден към различните държавни правни системи и е достатъчно гъвкав като приложение. От началото на разработването на концепцията, той е прилаган в повече от 15 държави и е усъвършенстван въз основа на обратната връзка, мнения и препоръки на широк кръг от лица и организации. Пактове за почтеност се прилагат в държави с различна степен на икономическо развитие и различна институционална култура – Германия, Великобритания, Унгария, Индия, Латвия, Италия, Венецуела, Мексико, Пакистан и други.